

Vlaams Ministerie
van Onderwijs en Vorming

Onderwijsinspectie
Hendrik Consciencegebouw
Koning Albert II-laan 15
1210 BRUSSEL

doorlichtingssecretariaat@ond.vlaanderen.be
www.onderwijsinspectie.be

Verslag over de doorlichting van Vrije Basisschool te Sint-Pieters-Leeuw

Hoofdstructuur bao

	Instellingsnummer	4788
	Instelling	Vrije Basisschool
directeur		Guido GELDHOF
adres		Gustave Gibonstraat 1_A - 1600 SINT-PIETERS-LEEUEW
telefoon		02-377.70.42
fax		02-377.70.42
e-mail		directie@st-steven.be
website/URL		www.sint-steven.be
	Bestuur van de instelling	973867 - St-Stevenssch. Negenmanneke te SINT-PIETERS-LEEUEW
adres		Gustave Gibonstraat 1_a - 1600 SINT-PIETERS-LEEUEW
	Scholengemeenschap	122226 - Kath.Basisscholen Sint-Pieters-Leeuw te SINT-PIETERS-LEEUEW
adres		Jules Sermonstraat 15 - 1600 SINT-PIETERS-LEEUEW
	CLB	114827 - Vrij CLB Halle te HALLE
adres		Ninoofsesteenweg 7 - 1500 HALLE
	Dagen van het doorlichtingsbezoek	07/02/2011
	Einddatum van het doorlichtingsbezoek	10/02/2011
	Datum bespreking verslag met de instelling	16/02/2011
	Samenstelling inspectieteam	
	Inspecteur-verslaggever	Lieve Leconte
	Teamleden	Leen Willems
	Deskundige(n) behorend tot de administratie	nihil
	Externe deskundige(n)	nihil

INHOUDSOPGAVE

INLEIDING	3
1. SAMENVATTING	5
2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING	7
2.1 Leergebieden in de focus	7
2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus	7
3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL	7
4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?	7
4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands	7
4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie	9
4.3 Lager onderwijs: Nederlands	9
4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie	10
5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?	11
5.1 Personeelsbeheer	11
5.2 Professionalisering	11
5.3 Materieel beleid	12
5.4 Welzijn	12
5.5 Curriculum	12
5.6 Begeleiding	12
5.7 Evaluatie	14
6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL	14
7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL	16
7.1 Wat doet de school goed?	16
7.2 Wat kan de school verbeteren?	16
7.3 Wat moet de school verbeteren?	17
8. ADVIES	17
9. REGELING VOOR HET VERVOLG	18

INLEIDING

Dit verslag is het resultaat van de doorlichting van uw instelling¹ door de onderwijsinspectie van de Vlaamse Gemeenschap. Zij deed dit in het kader van haar opdracht zoals bepaald in het decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009.

Tijdens een doorlichting gaat de onderwijsinspectie na of de instelling de erkenningsvoorwaarden respecteert, of de instelling op systematische wijze haar eigen kwaliteit bewaakt en of de instelling zelfstandig de tekorten kan remediëren.

De onderwijsinspectie maakt gebruik van de mogelijkheid om het toezicht op de erkenningsvoorwaarden betreffende hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid afzonderlijk uit te voeren. Dit impliceert dat het advies in dit verslag betrekking heeft op alle erkenningsvoorwaarden behalve de voorwaarden die het welzijnsbeleid betreffen (hygiëne, veiligheid en bewoonbaarheid).

Het referentiekader dat de onderwijsinspectie gebruikt bij een doorlichting is opgebouwd rond de componenten context, input, proces en output:

- context: de omgevingskenmerken en de kenmerken van administratieve, materiële, bestuurlijke en juridische aard die de instelling karakteriseren
- input: kenmerken van het personeel en van de leerlingen of cursisten van de instelling
- proces: initiatieven die een instelling neemt om output te realiseren, rekening houdend met haar context en input
- output: de resultaten die de instelling met haar leerlingen of cursisten bereikt.

De doorlichting bestaat uit drie fases: het vooronderzoek, de doorlichtingsbezoeken en de verslaggeving.

Tijdens het vooronderzoek selecteert de onderwijsinspectie leergebieden en procesindicatoren of procesvariabelen die het inspectieteam onderzoekt tijdens de doorlichtingsbezoeken.

Tijdens de doorlichtingsbezoeken verzamelt het inspectieteam bijkomende informatie via observaties, gesprekken en analyse van documenten.

Het resultaat van de doorlichting is het doorlichtingsverslag.

Het doorlichtingsverslag eindigt met een advies dat betrekking heeft op de volledige instelling of op één of meerdere structuuronderdelen van de instelling. De onderwijsinspectie kan drie adviezen uitbrengen:

- een gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de verdere erkenning van de instelling of van structuuronderdelen
- een beperkt gunstig advies: het inspectieteam adviseert gunstig over de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen als de instelling binnen een bepaalde periode voldoet aan de voorwaarden vermeld in het advies
- een ongunstig advies: het inspectieteam adviseert om de procedure tot intrekking van de erkenning van de instelling of van structuuronderdelen op te starten.

Enkel bij een ongunstig advies adviseert de onderwijsinspectie of de instelling zelfstandig de vastgestelde tekorten kan remediëren.

¹ Instelling: onderwijsinstelling of CLB (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 11°). Onderwijsinstelling: een pedagogisch geheel waar onderwijs georganiseerd wordt en waaraan een uniek instellingsnummer toegekend is (Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs, artikel 2, 13°).

Binnen een termijn van dertig kalenderdagen na ontvangst van het definitieve verslag informeert de directeur van de instelling leerlingen, ouders en cursisten over de mogelijkheid tot inzage. De directeur van het centrum voor leerlingenbegeleiding informeert de centrumraad.

Binnen de dertig kalenderdagen na ontvangst moet de directeur van de instelling het verslag volledig bespreken tijdens een personeelsvergadering. Het bestuur van de instelling of zijn gemandateerde viseert het verslag en stuurt het binnen dertig kalenderdagen na ontvangst terug naar de onderwijsinspectie en maakt eventueel melding van zijn opmerkingen.

De instelling mag het verslag niet gebruiken voor publicitaire doeleinden.

Meer informatie?

www.onderwijsinspectie.be en www.doorlichtingsverslagen.be

1. SAMENVATTING

De vrije basisschool Sint-Stevens ligt in Sint-Pieters-Leeuw, een gemeente aan de rand van Brussel. Deze school voert een specifiek beleid als antwoord op de groeiende diversiteit en taalheterogeniteit. Ze beschikt over een ruime omkadering om een zorgbrede werking te realiseren. Er is een nauwe samenwerking binnen de scholengemeenschap en met de begeleidingsdiensten om het onderwijskundig en organisatorisch functioneren te versterken. Momenteel loopt er een bouwdoos waarin de nieuwbouw van een polyvalente zaal is opgenomen.

Het **kleuteronderwijs** voldoet aan de **erkenningvoorwaarden**. Voor de onderzochte leergebieden **Nederlands en wereldoriëntatie** kan de school aantonen dat ze betekenisvolle inspanningen levert om de ontwikkelingsdoelen op een evenwichtige wijze na te streven. Dit blijkt onder meer uit het activiteiten aanbod, de resultaten van de genormeerde taaltesten, de screenings rond welbevinden, betrokkenheid en competenties en de opvolging van de kleuters. Momenteel doorloopt het kleuteronderwijs een implementatietraject met als doel meer gelijkgerichtheid en uniformiteit te brengen in de planning, de bewaking en de organisatie van het activiteiten aanbod. Het ontwikkelingsplan van de onderwijskoepel (Vlaams Verbond Katholiek Basisonderwijs) vormt hierbij het **referentiekader**. Via pedagogische studiedagen en in samenwerking met de begeleidingsdienst verdiepen de leerkrachten zich in de visie van het ontwikkelingsplan en de relatie met de leerplandoelen. Hoewel de leerplannen nog niet voor iedereen richtinggevend zijn, begunstigen de vernieuwingsgezindheid, de collegiale ondersteuning en een gelijkgerichte uitvoering van formele afspraken de leerplanrealisatie. Een verdere leerinhoudelijke afstemming op de leerplandoelen kan de volledigheid en het evenwichtig aanbod, evenals een doelgerichte observatie nog versterken. De verschillende **vaardigheden en inzichten** voor de onderzochte leergebieden krijgen een geïntegreerde benadering vanuit de aspecten die vervat zijn in het ontwikkelingsplan en vanuit thema's die nauw aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. De graduele opbouw steunt op de ontwikkelingslijnen en zorgt voor een aanbod dat aansluit bij het ontwikkelingsniveau van de kleuters. De doelgerichte acties vanuit het schooleigen talenbeleid en het beleid rond gelijke onderwijskansen, evenals taalstimulerende activiteiten, functioneel en ondersteunend materiaal getuigen van een doordacht **taalaanbod** dat sterk rekening houdt met de taalheterogeniteit. Deze systematische aandacht voor taalvaardigheidsonderwijs begunstigt de ontwikkeling van de communicatieve vaardigheden bij de kleuters. Waardevolle initiatieven versterken het **werkelijkheidgericht onderwijs** en het actief leren. De verwachtingen in het leerplan om kleuters voluit te laten exploreren en te experimenteren via directe waarneming en de verkenning van de omgeving zijn duidelijk aanwezig in het aanbod. Het engagement van ouders, grootouders en andere ervaringsdeskundigen bij de schoolwerking bevorderen de samenhang, het welbevinden en de betrokkenheid.

Het **lager onderwijs** voldoet aan de **erkenningvoorwaarden** voor het onderzochte leergebied Nederlands. De school kan aantonen dat ze het leerplan **Nederlands** realiseert en dat de meeste leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereiken. Dit blijkt zowel uit het onderwijsleeraanbod als uit de voorgelegde evaluaties en resultaten. De wijze waarop het team dit leerplan realiseert, kan als hefboom dienen voor andere leergebieden. Het taalaanbod steunt op onderwijsleerpakketten die in relatie staan met het leerplan en met de schoolpopulatie. Omdat de leerkrachten deze onderwijsleerpakketten consequent toepassen, bevordert deze werkwijze het evenwicht tussen de verschillende domeinen, evenals de gradatie en continuïteit over de leeftijdsgroepen heen. Daarnaast zijn er duidelijke schoolafspraken om de communicatieve vaardigheden van de leerlingen extra te stimuleren, via functionele opdrachten en leesbevorderende initiatieven. Een kritische reflectie op de

onderwijsaanpak en op het taalaanbod leiden tot systematische bijstellingen. Een analyse van de leerprestaties op klas- en schoolniveau gebeurt in mindere mate. Voor het leergebied **wereldoriëntatie** kan het lager onderwijs bij deze doorlichting niet aantonen dat het leerplan voldoende gerealiseerd wordt en dat de leerlingen de eindtermen rond kennis, inzicht en vaardigheden bereiken. Momenteel mist de school een doeltreffend systeem om de planning, de realisatie en de beheersing van de leerplandoelen in kaart te brengen. Het beleid stuurt deze situatie bij en ontplooit waardevolle initiatieven om de totaliteit van het aanbod, conform het nieuwe leerplan, evenwichtig te plannen en te bewaken. Zowel het verslag van de vorige doorlichting als de formele zelfevaluatie vormen het uitgangspunt van een doordracht implementatietraject dat de school doorloopt. De grote inzet van een actieve werkgroep, het engagement van de leerkrachten en de ondersteuning van de begeleidingsdienst bevorderen de realisatie van de vooropgestelde doelen. Er zijn inmiddels goede aanzetten om leerlijnen te ontwikkelen. De verwachtingen in het leerplan om werkelijkheidsgericht onderwijs en actief leren na te streven, zijn duidelijk aanwezig in de aangeboden thema's, de leeruitstappen en de meerdaagse buitenschoolse activiteiten. Daarnaast bevorderen verscheidene acties en projecten een positief en stimulerend klimaat.

Om een uitspraak te doen over de **kwaliteitszorg** op deze school, onderzocht de inspectie de 'leerbegeleiding' en de 'deskundigheidsbevordering'. Het team slaagt erin om op een doelgerichte en doorgaans doeltreffende wijze de kwaliteit van beide procesindicatoren te ondersteunen, te bewaken en te verbeteren. De school voert een geïntegreerd beleid rond zorg, gelijke onderwijskansen en talen om haar **leerbegeleiding** doelgericht vorm te geven. De gezamenlijke betrokkenheid zorgt voor een breed draagvlak. De gelijkgerichte aanpak, de systematische uitvoering en evaluatie van de acties verhogen in sterke mate de implementatie van de initiatieven. De school levert waardevolle inspanningen om de ontwikkelingskansen van alle kinderen te verhogen en om een aanbod te geven op maat van het kind. Het team hanteert functionele screeningsdocumenten en genormeerde testen om het leer- en ontwikkelingsproces van de kinderen systematisch op te volgen en te ondersteunen. Sommige begeleidingstrajecten van kinderen met specifieke noden missen een doelgerichte en planmatige aanpak op korte en lange termijn, evenals een efficiënte registratie van de zorginterventies. Hierdoor blijven er nog mogelijkheden liggen om de effecten van de leerbegeleiding op leerlingenniveau doeltreffender te meten. Kenmerkend voor deze school is de zorgvuldige aandacht voor een professionaliseringsbeleid waarbij alle betrokkenen ruime mogelijkheden krijgen en benutten om hun **deskundigheid** te verhogen. Er is een duidelijke relatie tussen de noden, de prioriteiten en de nascholingsmogelijkheden. De school laat zich daarbij goed ondersteunen door de begeleidingsdiensten. De effecten van deze doelgerichte professionalisering zijn duidelijk aanwezig. De school verdient alle aanmoediging om op de ingeslagen weg verder te gaan.

Uit het onderzoek naar de erkenningsvoorwaarden en de kwaliteitszorg blijkt duidelijk dat de school een krachtig **algemeen beleid** voert om de onderwijsdoelstellingen te realiseren en om de kwaliteit van de processen die hiertoe bijdragen, systematisch te onderzoeken en te bewaken. De gezamenlijke doelgerichtheid, de efficiënte overlegmomenten, de ontwikkelingen, het grote engagement en de reflecterende houding van alle betrokkenen zijn hierbij sterke troeven.

Omdat de school kan aantonen dat ze haar interne kwaliteitszorg en de realisatie van de leerplannen effectief kan en wil bewaken, **delibereert** de inspectie het tekort voor het leergebied wereldoriëntatie in het lager onderwijs. Er is voldoende professionaliteit, ondersteuning en vernieuwingsbereidheid aanwezig om de realisatie van het leerplan wereldoriëntatie te optimaliseren. Het democratisch en participatief beleid maken een permanent schoolontwikkelingsproces mogelijk. De inspectie heeft er dan ook alle

vertrouwen in dat de geformuleerde aanbevelingen op doeltreffende wijze en vanuit een gedragen schoolvisie zullen aangepakt worden. Ze besluit de doorlichting met een **gunstig advies**.

2. FOCUS VAN DE DOORLICHTING

Op basis van het vooronderzoek en in het kader van een gedifferentieerde doorlichting heeft de inspectie leergebieden en procesindicatoren/procesvariabelen geselecteerd voor onderzoek tijdens de doorlichtingsbezoeken.

2.1 Leergebieden in de focus

Kleuteronderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie
Lager onderwijs
Nederlands
wereldoriëntatie

2.2 Procesindicatoren of -variabelen in de focus

Personeel
Professionalisering
Deskundigheidsbevordering
Onderwijs
Begeleiding
Leerbegeleiding

3. KENMERKEN VAN DE SCHOOL

- gelegen in een omgeving waar de thuistaal doorgaans niet het Nederlands is
- grote groep Nederlandsonkundigen
- groeiende taalheterogeniteit .

4. VOLDOET DE SCHOOL AAN DE ERKENNINGS-VOORWAARDEN?

Het onderzoek naar het voldoen aan de erkenningsvoorwaarden levert voor de geselecteerde leergebieden volgende vaststellingen op:

4.1 Kleuteronderwijs: Nederlands

Voldoet

- Het ontwikkelingsplan van de onderwijskoepel (Vlaams Verbond Katholiek Basisonderwijs) vormt vanaf dit schooljaar het **referentiekader** om het

onderwijsleeraanbod in het kleuteronderwijs aan te tonen. Door de verandering in de personeelssamenstelling fungeerden er twee leidraden om de leerplanrealisatie te bewaken. Het beleid stuurt deze situatie planmatig bij door meer gelijkgerichtheid te brengen in de planning en de organisatie van het activiteitenaanbod. In overleg met de leerkrachten en de pedagogische begeleidingsdienst ontwikkelt de school een uniform plannings- en bewakingssysteem. Via pedagogische studiedagen verdiepen de leerkrachten zich in de visie van het ontwikkelingsplan en de relatie met de leerplandoelen. De grote bereidheid tot samenwerking en onderlinge ondersteuning begunstigen deze **overgangsfase**.

- De verschillende vaardigheden en inzichten voor het leergebied Nederlands krijgen een **geïntegreerde benadering** vanuit de ontwikkelingsaspecten die vervat zijn in het ontwikkelingsplan en in het bijzonder via de taalontwikkeling.
- Hoewel de leerkrachten momenteel moeilijk kunnen aantonen dat hun huidige planning garant staat voor een **volledige en evenwichtige benadering van alle domeinen** binnen dit leergebied, illustreren de totaliteit van het activiteitenaanbod, de uitvoering ervan in de klaspraktijk, evenals de observaties en screenings van talige competenties dat de ontwikkelingsdoelen en leerplandoelen voldoende worden nagestreefd. Met de invoering van een zoekfunctie in hun planningsstelsel streven de leerkrachten naar een betere bewaking van het totale aanbod, in relatie met hun visie op het kleuteronderwijs. Een duidelijke link met de leerplandoelen van dit leergebied ontbreekt alsnog in de planningsdocumenten.
- Er fungeren afspraken die de **verticale samenhang** in het aanbod bevorderen. De woordenschat- en begrippenlijsten, evenals de toepassing van de ontwikkelingslijnen uit het ontwikkelingsplan ondersteunen een graduele invulling van de leerinhouden in en over de leeftijdsgroepen heen.
- Het schooleigen taalbeleid en het beleid rond gelijke onderwijskansen sturen en ondersteunen het **taalaanbod**. Tal van **deskundigheidsbevorderende initiatieven** richten zich op een aangepast en kwaliteitsvol taalaanbod en dragen bij tot de leerplanrealisatie. De gestructureerde aanpak, formele afspraken, evenals de systematische uitvoering en evaluatie van de taalvaardigheidsacties verhogen in sterke mate de gelijkgerichtheid en de implementatie van de initiatieven. Deze doelgerichte acties hebben niet alleen een gunstige invloed op het welbevinden, de betrokkenheid en op de vorderingen bij de kleuters, maar stimuleren ook de ouderbetrokkenheid.
- De kleuters krijgen voluit kansen om hun **taalvaardigheid** op eigen niveau te ontplooiën en te versterken. Een doordacht aanbod via taalstimulerende onderwijsleerpakketten en talige hoeken, evenals de vele interactiemogelijkheden stimuleren de ontwikkeling van de luister- en spreekvaardigheid en het ontluikend lezen. Functioneel en ondersteunend visueel materiaal versterkt de verwerving van nieuwe woordenschat. De inbreng van de leerkrachten bij de ontwikkeling van didactisch materiaal is lovenswaardig en verdient verdere aanmoediging.
- Aansluitend bij de taalheterogeniteit investeert de school in de **taalondersteuning** vanaf de jongste leeftijdsgroep. Via preventie en remediering worden de verschillen tussen de kleuters opgevangen. Taalzwakke kleuters krijgen extra begeleiding van de klasleerkracht en de interne hulpverleners. Hoewel de leraren in de combinatieklassen rekening houden met de verschillende leeftijden en met het ontwikkelingsproces van de kleuters, verwijzen de planningsdocumenten in mindere mate naar gedifferentieerde doelen en naar de doelgroep die hiervoor in aanmerking komt.
- Het **kindvolgsysteem** houdt aspecten in die peilen naar het competentieniveau voor dit leergebied. De leerkrachten volgen de taalontwikkeling van de kleuters systematisch op aan de hand van observaties, screenings en genormeerde taaltesten. Omdat het leerplan nog niet als uitgangspunt fungeert, mist het talige ontwikkelingsproces een doelgerichte evaluatie, opvolging en ondersteuning.
- In het kader van haar **interne kwaliteitszorg** benut de school nog niet ten volle de mogelijkheden om de prestaties van de kleuters te analyseren en om de effecten van haar inspanningen voor dit leergebied na te gaan.

4.2 Kleuteronderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet

- Ook voor het leergebied wereldoriëntatie vormt het ontwikkelingsplan van de onderwijskoepel vanaf dit schooljaar het **referentiekader** om het onderwijsleeraanbod in het kleuteronderwijs aan te tonen. De verschillende vaardigheden en inzichten voor dit leergebied worden eveneens benaderd vanuit de ontwikkelingsaspecten die vervat zijn in het ontwikkelingsplan.
- De planningsdocumenten vertonen momenteel nog geen relatie met de leerplandoelen voor dit leergebied. Hierdoor kunnen de leerkrachten de **volledigheid** van hun **aanbod** moeilijk aantonen. Toch illustreert de totaliteit van het activiteitenaanbod en de uitvoering ervan in de klaspraktijk dat de ontwikkelingsdoelen voldoende worden nagestreefd.
- De consequente toepassing van de ontwikkelingslijnen uit het ontwikkelingsplan versterken de gradatie en continuïteit tussen de leeftijdsgroepen. Inhoudelijke afspraken rond onder meer thema's, kalenders, hoeken en pictogrammen begunstigen de **verticale samenhang** en maken deze ook zichtbaar in het klasbeeld.
- De thema's sluiten nauw aan bij de **leef- en belevingswereld** van de kinderen en bieden ruime mogelijkheden om de basiscompetenties van het leerplan geïntegreerd te verwerven. Actuele bronnenboeken ondersteunen een aantal activiteiten. Er zijn evenwel duidelijke groeimogelijkheden om de leerplandoelen voor de verschillende bestaansdimensies evenwichtiger en doelbewuster na te streven.
- De leerkrachten zorgen voor **werkelijkheidsgericht onderwijs**. Hiervan getuigen de themagebonden uitstappen, de verkenning van de nabije omgeving en de directe waarneming in de klas. In alle leeftijdsgroepen treffen we elementen aan die duiden op een stimulerende en rijke leeromgeving. De verwachtingen in het leerplan om kleuters voluit te laten exploreren en te experimenteren en om hoeken en toontafels te verrijken met aanschouwelijk materiaal, zijn doorgaans geïmplementeerd. De klasoverschrijdende activiteiten, het engagement van ouders, grootouders en andere ervaringsdeskundigen bevorderen de samenhang, het welbevinden en de betrokkenheid.
- Er zijn formele schoolafspraken om de **zelfsturing en de verzelfstandiging** van de kleuters te prikkelen. Stappenplannen, pictogrammen, taken- en keuzeborden en diverse werk- en organisatievormen stimuleren de kleuters hun eigen competenties aan te spreken en toe te passen in andere situaties.
- Hoewel het **kindvolgsysteem** enkele aspecten inhoudt die peilen naar het competentieniveau voor dit leergebied, benutten de leerkrachten deze in mindere mate om de vorderingen van de kleuters op te volgen. Ook het leerplan fungeert nog niet als uitgangspunt om de effecten bij de kleuters doelgericht te observeren.

4.3 Lager onderwijs: Nederlands

Voldoet

- De school kan aantonen dat ze het **leerplan Nederlands** realiseert en dat de meeste leerlingen de **eindtermen** voor het leergebied Nederlands bereiken. Dit blijkt zowel uit het onderwijsleeraanbod als uit de voorgelegde resultaten.
- De leerkrachten volgen de vorderingen van de leerlingen systematisch op via methodegebonden en eigen evaluaties en via genormeerde testen voor technisch lezen en spelling. In het kader van haar **interne kwaliteitszorg** benut de school nog niet ten volle de mogelijkheden om de prestaties van haar leerlingen te analyseren en de effecten van haar inspanningen voor dit leergebied na te gaan.
- De onderwijsleerpakketten zijn richtinggevend voor de planning en de concretisering van de leerinhouden. De consequente toepassing hiervan heeft een gunstige invloed op de **verticale samenhang** in het onderwijsleeraanbod en op het evenwicht tussen de verschillende domeinen van dit leergebied.

- De leerkrachten **sturen** hun onderwijsleeraanbod en werkwijze systematisch **bij** in functie van de schoolpopulatie. Hiervan getuigt de grondige evaluatie van de ingevoerde onderwijsleerpakketten. Gestuurd vanuit de methode en ondersteund door gerichte nascholing verkennen de leerkrachten de vernieuwde eindtermen en de leerplandoelen taalbeschouwing.
- Het schooleigen **talenbeleid** en het beleid rond gelijke onderwijskansen ondersteunen eveneens een aangepast en kwaliteitsvol taalaanbod. Het onderwijsleeraanbod richt zich in grote mate op het stimuleren van de **communicatieve vaardigheden**. Diverse leesbevorderende initiatieven, functionele spreek-, luister- en schrijfopdrachten, evenals doordachte strategieën verhogen de ontwikkeling van deze taalvaardigheden. De gelijkgerichte aanpak heeft een gunstige invloed op de continuïteit in methodiek en op het welbevinden en de betrokkenheid van de leerlingen.
- De school beschikt over voldoende actuele **middelen** om, conform het leerplan, de leerlingen adequaat en kwaliteitsvol taalonderwijs aan te bieden.
- De leerkrachten maken voor de realisatie van dit leergebied gebruik van interactieve **werk- en groeperingsvormen** om kennis, inzichten en vaardigheden bij te brengen en in te oefenen.
- Het **hulpverleningsproces** start op basis van resultaten, foutenanalyses, screenings en observaties. De verschillen tussen de leerlingen worden opgevangen door de differentiatie- en remediëringmogelijkheden uit de methode en door eigen materiaal. De leerkrachten krijgen systematisch ondersteuning vanuit het zorgteam om leerlingen intern of extern, individueel of in kleinere groepen te begeleiden. Er blijven evenwel kansen onbenut om de mogelijkheden van binnenklasdifferentiatie meer aan te wenden in functie van een preventieve aanpak en remediëring van taalachterstanden.
- De **evaluatiepraktijk** wordt grotendeels aangestuurd vanuit de methode en aangevuld met eigen evaluaties. Er zijn duidelijke criteria om de schrijf-, lees- en spreekvaardigheden procesgericht te evalueren. Deze evaluatievorm ondersteunt de beoordeling en de zelfreflectie bij de leerlingen en verdient verdere aanmoediging.
- De **rapportering** voor dit leergebied gebeurt cijfermatig en omvat verschillende domeinen. De toetsenmap en de beoordelingsfiches verduidelijken een aantal gerealiseerde doelen en leerinhouden.

4.4 Lager onderwijs: wereldoriëntatie

Voldoet niet

- In het kader van haar interne kwaliteitszorg greep de school de aanbevelingen uit de vorige doorlichting (2007), evenals de formele zelfevaluatie aan om zich te verdiepen in de visie en de opbouw van het leerplan voor dit leergebied. De school doorloopt momenteel een gefaseerd stappenplan om de totaliteit van haar aanbod, conform het nieuwe leerplan, te plannen en te bewaken. De school kan momenteel nog niet aantonen dat ze het **leerplan** realiseert en dat de leerlingen de **leergebiedgebonden eindtermen** rond kennis, inzichten en vaardigheden bereiken.
- De voorgelegde planningsdocumenten, evenals de aanzet om leerlijnen uit te werken, illustreren de inspanningen van het team om de verschillende **domeinen** van dit leergebied **evenwichtig en gradueel** aan te bieden. Een actieve werkgroep ondersteunt dit implementatietraject. Inmiddels beschikken alle leerkrachten over een registratie van de leerplandoelen per graad. Het opsporen van overlappingsen en hiaten en het koppelen van leerplandoelen aan de thema's zijn in volle ontwikkeling.
- In de aangeboden thema's krijgen bepaalde **bestaansdimensies** extra impulsen door onder meer interactieve werkvormen, extra-murosactiviteiten, projecten en acties rond sociale vaardigheden. De invalshoek 'mens en techniek' daarentegen komt in mindere mate aan bod. De school voorziet binnen haar implementatietraject een verdere verdieping van de vernieuwde eindtermen en leerplandoelen.
- Formele afspraken rond werkerende thema's en rond tijd- en ruimtekaders begunstigen de gradatie en continuïteit tussen de leeftijdsgroepen. De functionaliteit van deze

kaders en de integratie van actuele gebeurtenissen zijn voorbeelden van goede praktijk. De **samenhang** met andere leergebieden daartegenover is in de meeste leeftijdsgroepen minder aanwezig.

- De leerkrachten leveren waardevolle inspanningen om **werkelijkheidsgerichte thema's** aan te bieden die aansluiten bij de leef- en belevingswereld van de kinderen. Ze putten hiervoor uit diverse actuele bronnen. Themagebonden leeruitstappen, het betrekken van ervaringsdeskundigen, themahoeken, extra-murosactiviteiten, ICT-gebruik, ... verruimen in sterke mate de leerervaringen van de kinderen. De inbreng van de leerlingen beperkt zich tot het meebrengen van materiaal.
- Er bestaan nog geen schoolafspraken om dit leergebied gelijkgericht en volgens de verwachtingen in het leerplan te **evalueren** en om hierover te **rapporteren**. Hoewel de themagebonden evaluaties verwijzen naar herkenbare leerinhouden, ontbreekt de relatie met de leerplandoelen. Omdat de evaluatiepraktijk vooral kennisgericht is, krijgt de competentiegerichte evaluatie minder aandacht. De meting van de vaardigheden en de attitudinale leerplandoelen gebeurt veeleer intuïtief. Daarnaast is de ontwikkelingsevolutie van de leerlingen voor de verschillende bestaansdimensies van dit leergebied niet na te gaan.

5. BEWAAKT DE SCHOOL DE EIGEN KWALITEIT?

Het onderzoek naar de kwaliteit en de kwaliteitsbewaking van de geselecteerde procesindicatoren of -variabelen levert volgende vaststellingen op:

5.1 Personeelsbeheer

5.2 Professionalisering

5.2.1 Aanvangsbegeleiding

5.2.2 Deskundigheidsbevordering

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- doeltreffendheid
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een heldere **visie** op deskundigheidsbevordering. Het nascholingsplan omvat naast een motivatie, doelstellingen en verwachtingen ook een zorgvuldige registratie van alle individuele en groepsgebonden nascholingen. Er is een duidelijke relatie tussen de noden, de prioriteiten en de professionaliseringskansen. Interne en externe evaluaties, overlegmomenten, evenals de veranderende schoolpopulatie vormen hierbij het uitgangspunt.
- Kenmerkend voor deze school is de aandacht voor een **breed nascholingsbeleid** waarbij alle betrokkenen kansen krijgen tot professionalisering. Het beleid creëert hiervoor ruime **mogelijkheden**. Teamgerichte vormingssessies, studiedagen in samenwerking met de scholengemeenschap, individuele nascholingen, werkgroepvergaderingen, personeelsvergaderingen, wekelijkse overlegmomenten, zorgoverleg, ... richten zich zowel op onderwijskundige als op logistieke processen met als doel de deskundigheid van het team te verhogen en de kinderen meer kansen te bieden om 'op maat' te kunnen groeien. De school laat zich hierbij goed ondersteunen door de begeleidingsdienst van de eigen koepel en door externe diensten.

- De school volgt al meerdere jaren een **intensief begeleidingstraject voor Rand- en Taalgrensgemeenten**. Ze krijgt ondersteuning voor verschillende domeinen waaronder taalvaardigheid, omgaan met diversiteit en differentiatie, coachen van interne begeleiders en leerkrachten, versterken van de beleidskracht en samenwerkingsverbanden met ouders.
- Naar aanleiding van de vorige doorlichting en de zelfevaluatie stippelde de school een doordacht **traject** uit om haar onderwijsleeraanbod voor het leergebied **wereldoriëntatie** doelgericht te plannen en te bewaken, conform het nieuwe leerplan. Een actieve werkgroep ondersteunt dit implementatietraject. Binnen het stappenplan zijn nog groeimogelijkheden om de visie en de uitvoering van de evaluatie- en rapporteringspraktijk voor dit leergebied op te nemen.
- Het team vertoont een grote bereidheid om naschools te overleggen. De gezamenlijke betrokkenheid, de zin voor verantwoordelijkheid, de vlotte informatiedoorstroming, de open communicatie en de efficiënte personeelsvergaderingen vergroten het **draagvlak** en begunstigen de **besluitvorming**.
- De **effecten** van een doelgerichte professionalisering zijn sterk aanwezig. Collegiale consultatie, hospiteren, multiplicatie van kennis en systematische evaluatie van initiatieven kenmerken de grote participatie aan de onderwijsontwikkelingen en de kritische reflectie van het team. De leerkrachten geven aan dat ze duidelijk gegroeid zijn in het samen realiseren van vooropgestelde beleidsdoelstellingen.
- Het behoort tot de schoolprioriteiten om blijvend te professionaliseren. Er zijn meerdere **ontwikkelingen** aan de gang om het onderwijsleeraanbod te optimaliseren. Hiervan getuigen ook de nascholingen rond de verdere implementatie van muzische vorming en rond de verkenning van de nieuwe (deel)leerplannen techniek en Frans.

5.3 Materieel beleid

5.4 Welzijn

5.5 Curriculum

5.6 Begeleiding

5.6.1 *Afstemming tussen school en CLB of andere partners*

5.6.2 *Leerbegeleiding*

De vaststellingen wijzen op redelijke tot sterke aandacht voor:

- doelgerichtheid
- ondersteuning
- ontwikkeling.

Vaststellingen

- De school heeft een uitgesproken **visie** en een doelgerichte strategie om haar beleid rond zorg, talen en gelijke onderwijskansen geïntegreerd uit te voeren. Vanuit dit beleid legt de school haar accenten op de versterking van de taalvaardigheid en op diversiteit. Ze verantwoordt deze keuze om de heterogeniteit binnen de schoolpopulatie adequaat aan te wenden en om de ontwikkelingskansen van alle kinderen te verhogen. Deze visie kwam met het hele team in samenspraak tot stand en kent hierdoor een breed draagvlak.

- Hoewel er formele **afspraken, richtlijnen en procedures** zijn die een degelijk referentiekader vormen voor een doeltreffende begeleiding van de kinderen, richt de zorgbrede werking zich doorgaans meer op remediërende hulpverlening en minder op een preventieve aanpak.
- Het engagement en de gezamenlijke betrokkenheid van de verschillende zorg- en klasleerkrachten vormen een belangrijk gegeven bij het gevoerde zorgbeleid. De randvoorwaarden om de leerbegeleiding te **ondersteunen** voldoen ruimschoots, maar de verspreide opdrachten van de interne hulpverleners bemoeilijken evenwel een efficiënte ondersteuning en opvolging van de leerlingen. De registratie van de zorginterventies, evenals de informatiedoorstroming verlopen minder gestroomlijnd. Hierdoor is het ook moeilijk om de effecten van de verstrekte hulpverlening na te gaan.
- De school hanteert een breed instrumentarium om de **beginsituatie** van alle kinderen te meten en om hun voortgang systematisch op te volgen. Functionele screeningsdocumenten en resultaten van genormeerde testen rond schoolrijpheid, taalvaardigheid, lezen, spelling en wiskunde dragen in sterke mate bij tot een doelgerichte besluitvorming over de competenties, het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen. Formele overgangsgesprekken, synthesesdocumenten en structurele overlegmomenten verfijnen het beeld van het kind of de groep.
- De teamleden leveren waardevolle inspanningen om te **differentiëren en te remediëren**. Ze benutten hierbij de mogelijkheden uit de onderwijsleerpakketten en vullen deze aan met eigen materiaal om zowel sterke als zwakkere leerlingen een aanbod te geven dat aansluit bij hun noden en behoeften. Op basis van observaties, screenings, toetsresultaten, foutenanalyses en dagelijks werk krijgen kinderen met taal- of rekenproblemen extra ondersteuning aangeboden door onder meer differentiatie in tempo, hoeveelheid, moeilijkheidsgraad, door verlengde instructie, concreet handelen en door ondersteunend materiaal.
- De systematische ondersteuning vanuit het zorgteam om kinderen intern of extern, individueel of in kleinere groepen te begeleiden, getuigt van een grote gezamenlijke betrokkenheid. Ook voor kinderen met socio-emotionele problemen voorziet het team een **passende begeleiding**. De kwaliteit van de zorginitiatieven door de zorg- en klasleerkrachten heeft evenwel nog groeimogelijkheden. De planningsdocumenten verwijzen niet altijd naar gedifferentieerde doelen en naar de groep die in aanmerking komt voor ondersteuning. Interactieve werk- en organisatievormen zijn degelijk geïmplementeerd, maar worden minder ingezet als middel in de zorgwerking. Hierdoor blijven er kansen liggen om de mogelijkheden van binnenklasdifferentiatie meer aan te wenden in functie van een preventieve en remediërende aanpak.
- In overleg met alle betrokkenen krijgen **kinderen met specifieke noden** een individueel handelingsplan. Sommige begeleidingstrajecten missen een concrete zorgvraag, doelgerichte en planmatige acties voor alle betrokkenen op korte en lange termijn, evenals een zorgvuldige registratie van de interventies. Deze ontbrekende schakels binnen het handelingsgericht werken bemoeilijken een doeltreffende aanpak, opvolging en bijsturing van het leer- en ontwikkelingsproces en een efficiënte informatiedoorstroming.
- Via het oudercontact en het rapport krijgen de ouders op regelmatige wijze **informatie over de vorderingen** van hun kind. Bijkomende overlegmomenten bij probleemsituaties, formele en informele contacten creëren kansen om vragen te stellen en toelichting te geven. Om het dagelijkse contact tussen de school en thuis vlot te laten verlopen, wendt de school efficiënte communicatiemiddelen aan. Uit recente onderzoeken blijkt dan ook een grote tevredenheid onder de ouders over de schoolwerking.
- Vanuit multidisciplinair en intern zorgoverleg, interne en externe evaluaties en personeelsvergaderingen reflecteert de school over haar begeleidingsbeleid. Ze stelt hierbij initiatieven voorop in functie van de noden van de school, de leerkrachten en de leerlingen. Binnen het proces van **interne kwaliteitszorg** liggen nog

groeimogelijkheden om de **effecten** van haar leerbegeleiding op leerlingenniveau doeltreffender te meten.

- Het zorgteam krijgt ruime mogelijkheden tot professionalisering en benut deze om de interne competenties te versterken. Momenteel zijn er **ontwikkelingen** aan de gang rond handelingsgericht werken. Deze doelgerichte nascholingen staan in functie van de noden van de school en richten zich op de kwaliteitsverbetering van de leerbegeleiding.

5.7 Evaluatie

6. ALGEMEEN BELEID VAN DE SCHOOL

Het onderzoek naar het algemeen beleid van de school levert volgende vaststellingen op:

- De school kent een collegiaal en gedeeld **leiderschap**. Alle betrokkenen krijgen meer verantwoordelijkheid en worden hier ook op aangesproken. Initiatieven voor onderwijsvernieuwingen komen doorgaans vanuit het team en de begeleidingsdiensten. De positieve en hoge inbreng van het zorgteam, evenals de grote inzet van alle leerkrachten in onder meer werkgroepen verhogen in sterke mate het onderwijskundig functioneren op deze school. Er is een grote vernieuwingsgezindheid binnen het team om samen de vooropgestelde beleidsdoelen te realiseren. De ondersteunende en begeleidende rol van de schoolleiding mag hierbij niet uit het oog verloren worden.
- Het gevoerde onderwijsbeleid steunt op een heldere visie en heeft een ruim bereik omwille van een doelgerichte strategie, een degelijke coördinatie, evenals een grote verantwoordelijkheidszin van alle teamleden. Deze factoren hebben een gunstige invloed op een gelijkgerichte uitvoering van de **koersbepaling**.
- Daarbij aansluitend heeft de school een uitgesproken **visie** die afgestemd is op de schoolspecifieke context en input. De confrontatie met een veranderende schoolpopulatie heeft geleid tot een gezamenlijke reflectie en tot het uitschrijven van een schooleigen **talenbeleid**. Bij deze visieontwikkeling stelt de school haalbare doelen en acties voorop om het Nederlands te ondersteunen. Zij stuurt haar talenbeleid op een brede en geïntegreerde wijze aan zowel op beleids- als op uitvoeringsniveau en laat zich hierbij adequaat ondersteunen door de begeleidingsdienst. De school heeft zorgvuldige aandacht om het onderwijsleeraanbod voor Nederlands blijvend te optimaliseren en om de vernieuwde eindtermen en leerplandoelen te implementeren. Er zijn ook duidelijke afspraken om interactieve werkvormen toe te passen die het communicatief taalgebruik stimuleren. De aandacht voor de ontwikkeling van taalvaardigheid Frans gebeurt vanaf het kleuteronderwijs via sensibilisering en initiatie. De inzet om een positieve omgang met taaldiversiteit en -cultuur te bevorderen, is lovenswaardig. De school verzorgt de talige aspecten van de communicatie met de ouders en betreft hen bij diverse activiteiten. Om de Nederlandse taal bij de anderstalige ouders te stimuleren, informeert de school hen over de verschillende bijscholingsmogelijkheden. Daarnaast organiseert de school al meerdere jaren Nederlandse lessen voor deze doelgroep. Deze wekelijkse activiteit gebeurt onder de deskundige begeleiding van de vorige directeur.
- Het systematisch en doelmatig overleg, evenals de laagdrempelige communicatie verhogen de betrokkenheid om samen **beslissingen** te nemen en deze consequent uit te voeren. Deze communicatie draagt in grote mate bij tot voortdurende bijsturing en optimalisering van de schoolwerking.
- Hoewel het lager onderwijs bij deze doorlichting niet kan aantonen dat het leerplan wereldoriëntatie gerealiseerd wordt en dat de leerlingen de eindtermen voor dit leergebied bereiken, **delibereert** de inspectie dit tekort voor het erkenningsonderzoek.

Meerdere aspecten kenmerken de sterke beleidskracht op deze school. Illustratief is het gefaseerd traject om de kwaliteit van dit leergebied te optimaliseren.

- De school onderzoekt en bewaakt haar eigen onderwijskwaliteit op een gestructureerde wijze. Zowel interne als externe evaluaties liggen aan de basis van haar **kwaliteitszorg**. Ze gebruikt de gegevens om prioriteiten te kiezen, om acties voor verbetering te ondernemen en om er een nascholingbeleid op te enten. Er is een positieve ingesteldheid ten aanzien van externe feedback. Zo greep de school de aanbevelingen uit het vorige doorlichtingsverslag aan om haar onderwijsbeleid bij te sturen. Resultaten van onder meer genormeerde testen voor wiskunde en Nederlands worden nauwgezet verzameld op leerlingenniveau. De registratie en analyse hiervan op schoolniveau, evenals de analyse van gegevens uit het vervolgonderwijs gebeuren in mindere mate om de effecten van het onderwijsleeraanbod te onderzoeken. Positionering tegenover andere referentiegroepen kan nog niet, maar de school neemt vanaf dit schooljaar deel aan de netgebonden testen.

7. STERKTES EN ZWAKTES VAN DE SCHOOL

7.1 Wat doet de school goed?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De systematische en doelgerichte aandacht voor taalvaardigheidsonderwijs heeft een gunstige invloed op de leerplanrealisatie in beide niveaus.
- In het lager onderwijs steunt het onderwijsleeraanbod Nederlands op een onderwijsleerpakket in relatie met het leerplan en met de schoolpopulatie.
- In het lager onderwijs vertonen de evaluaties van het leergebied Nederlands duidelijke relaties met de verwachtingen in het leerplan.
- Waardevolle initiatieven ondersteunen het werkelijkheidsgericht onderwijs en het actief leren in beide niveaus.
- Het stimulerend pedagogisch klimaat en de krachtige leeromgeving in de school bevorderen de leerplanrealisatie en verhogen het welbevinden en de betrokkenheid van de kinderen.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- De doelgerichtheid en de gezamenlijke betrokkenheid van alle teamleden bevorderen de geïntegreerde aanpak van het beleid rond zorg, talen en gelijke onderwijskansen.
- De leerkrachten hanteren functionele screeningsinstrumenten en genormeerde testen om het leer- en ontwikkelingsproces van de kinderen systematisch op te volgen en te ondersteunen.
- Doelgerichte nascholingen, coaching en intervisie kenmerken de participatieve betrokkenheid bij onderwijsontwikkelingen en verhogen de deskundigheid van de teamleden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De school heeft een uitgesproken visie die afgestemd is op de specifieke context en input.
- Het gedeeld leiderschap, het ondersteunend netwerk en het engagement van alle teamleden hebben een gunstige invloed op een gelijkgerichte koersbepaling en uitvoering.
- De initiatieven om de eigen onderwijskwaliteit te onderzoeken en te bewaken leiden tot een planmatige bijsturing.

7.2 Wat kan de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- De leerkrachten van het kleuteronderwijs missen een duidelijk referentiekader en functionele planningsdocumenten om hun onderwijsleeraanbod te plannen en te bewaken.
- Voor het leergebied wereldoriëntatie kan het lager onderwijs momenteel nog niet aantonen dat het leerplan gerealiseerd wordt en dat de leerlingen de eindtermen rond kennis, inzicht en vaardigheden bereiken.
- In beide niveaus gebeurt de planning en de bewaking van het harmonisch evenwicht en de verticale samenhang voor het leergebied wereldoriëntatie te weinig doelgericht.
- In beide niveaus fungeert het leerplan wereldoriëntatie nog niet als uitgangspunt voor een doelgerichte evaluatie en rapportering.

Wat betreft de kwaliteit/kwaliteitsbewaking van de processen:

- Het begeleidingstraject van kinderen met specifieke noden mist soms een doelgerichte en planmatige aanpak op korte en lange termijn.
- De registratie van de zorginterventies gebeurt weinig gestroomlijnd waardoor de effecten van de leerbegeleiding moeilijk kunnen gemeten worden.

Wat betreft het algemeen beleid:

- De registratie en analyse van leerprestaties op schoolniveau gebeurt in mindere mate om de effecten van het onderwijsleeraanbod te onderzoeken.

7.3 Wat moet de school verbeteren?

Wat betreft de erkenningsvoorwaarden:

- Nihil

8. ADVIES

In uitvoering van het Decreet betreffende de kwaliteit van onderwijs van 8 mei 2009 is het advies voor erkenning

GUNSTIG

voor de volledige instelling.

9. REGELING VOOR HET VERVOLG

Namens het inspectieteam, de inspecteur-verslaggever

Lieve Leconte

Datum van verzending aan de directie en het bestuur van de instelling:

Voor kennisname
Het bestuur of zijn gemandateerde

Naam: